

PATVIRTINTA

Akcinės bendrovės Lietuvos pašto valdybos
2023 m. rugsėjo 5 d. nutarimu Nr.12-30

ANTI-KORUPCINĖ POLITIKA

Versija 3

Įsigalioja nuo 2023-09-05

ANTICORRUPTION POLICY

Politikos savininkas: Saugos ir prevencijos departamentas

Tikslas:	Užtikrinti, kad Bendrovės vykdoma veikla ir elgsena atitiktų visuomenėje priimtinus aukščiausius patikimumo, sąžiningumo, skaidrumo ir verslo etikos standartus.
Taikymo apimtis:	Politika ir ją įgyvendinantys Bendrovės vidaus dokumentai yra aktualūs ir taikomi visiems Bendrovės darbuotojams

TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	4
II. REGULIAVIMO SRITIS	4
III. SAŲOKOS IR SANTRUMPOS	4
IV. PAGRINDINIAI POLITIKOS PRINCIPAI IR ĮSIPAREIGOJIMAI	6
V. POLITIKOS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR KONTROLĖ	8

DOKUMENTO ISTORIJA

Pasirašymo data	Versija	Esminis dokumento keitimo aprašymas	Dokumento savininkas	Dokumento rengėjas
2023-09-05	3	Keičiasi 1.2 punktas. Tikslas, uždaviniai, rodikliai ir priemonės nustatomos Korupcijos prevencijos veiksmų plane.	Saugos ir prevencijos departamentas	Asta Vaičiūnienė

I. BENDROSIS NUOSTATAS

1.1. *Antikorupcinė politika* (toliau – *Politika*) nustato akcinės bendrovės Lietuvos paštas (toliau – *Bendrovė*):

- 1.1.1. pagrindiniai korupcijos prevencijos įgyvendinimo principai;
- 1.1.2. draudimai, reikalavimai ir įsipareigojimai antikorupcinei vadybos sistemai;
- 1.1.3. korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistema;
- 1.1.4. atsakomybės.

1.2. Lietuvos pašto Antikorupciniai tikslai, uždaviniai, jų siekiami rodikliai ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės nustatomos 2 metams Korupcijos prevencijos veiksmų plane atsižvelgiant į Lietuvos pašto strateginius tikslus bei atliktos antikorupcinės vadybos sistemos vertinamosios analizės rezultatus.

1.3. Politika Bendrovėje formuojama ir įgyvendinama Bendrovėje diegiant antikorupcinę vadybos sistemą, veikiančią visose Bendrovės veiklos srityse ir procesuose, kuriuose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

1.4. Bendrovėje darbuotojas, vykdamas antikorupcinės atitikties funkciją, yra nepriklausomas, jo įgaliojimai ir funkcijos numatytos šioje Politikoje, pareigų apraše ir kituose Bendrovės vidaus dokumentuose. Esant būtinybei, jis turi teisę tiesiogiai kreiptis į Bendrovės valdybą ir generalinį direktorių.

II. REGULIAVIMO SRITIS

2.1. *Politika* yra parengta vadovaujantis į LST ISO 37001:2017 Antikorupcinės vadybos sistema. Reikalavimai ir naudojimo gairės standartu (toliau – standartas), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintais svarbiausiais atsparumo korupcijai dokumentais, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

III. SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

3.1. Šioje *Politikoje* naudojamos sąvokos ir santrumpos (sąvokos rašomos abėcėlės tvarka be numeracijos, sąvokos ar santrumpos žodis paryškintas):

Artimi asmenys	Deklaruojančio asmens sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, taip pat jų ir deklaruojančio asmens tėvai (itėviai), vaikai (jvaikiai), broliai (jbroliai), seserys (jseserės), seneliai, vaikiaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai.
Atsparumo korupcijai lygis	Dydis, rodantis Bendrovės atsparumą korupcijai.
Bendrovė	Akcinė bendrovė Lietuvos paštas, kodas 121215587, registruotos buveinės adresas Juozo Balčikonio g. 3, Vilnius.
Dovana	Turtinė ar kitokia asmeninė nauda (vaišingumo dovanos, paslaugos, privilegijos, nuolaidos, vartoti skirtos dovanos ir t. t.), į kurią darbuotojas neturi privačios teisės ir kuri jam suteikia geresnę materialinę ar nematerialinę padėtį. Tai apima ir naudą, kurią gauna tretieji asmenys, pvz., artimieji, pažįstami ir pan.
Interesų konfliktas	Situacija, kai deklaruojantis asmuo, atlikdamas darbinės pareigas ar vykdydamas pavedimą, turi priimti ar dalyvauti priimant sprendimą arba įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais.
Kontrahentas	Veiklos partneris (juridinis arba fizinis asmuo), su kuriuo Bendrovė yra sudariusi, ketina sudaryti arba keisti sutartį.
Korupcija	Piktnaudžiavimas įgaliojimais siekiant naudos sau ar kitam asmeniui viešajame ar privačiame sektoriuje.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas	Procedūra, kuria nustatomi korupcijos rizikos veiksniai Bendrovės veikloje.
Korupcijos prevencija	Sisteminga veikla, kuria siekiama didinti Bendrovės ir jos darbuotojų atsparumą korupcijai ir kuri apima korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą, šalinimą ir (ar) mažinimą, sudarant bei įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistemą.
Korupcijos rizika	Tikimybė, kad Bendrovės veiklos srityje gali pasireikšti korupcija.
Korupcijos rizikos analizė	Specialiųjų tyrimų tarnybos atliekama korupcijos rizikos ir jos veiksnių Bendrovės veiklos srityje ar procese, apimančiame vieną ar kelias Bendrovės veiklos sritis, nustatymas ir nagrinėjimas antikorupciniu požiūriu.
Korupcijos rizikos valdymas	Bendrovės vidaus kontrolės sudedamoji dalis, apimanti korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą ir priemonių, kurios mažina korupcijos riziką, parinkimą, jų įgyvendinimą, pasiektų rezultatų vertinimą.
Korupcijos rizikos veiksniai	Priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika.
Korupcinio nusikalstamos veikos pobūdžio	Kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, piktnaudžiavimas. Kitos nusikalstamos veikos, padaromos Bendrovėje ir teikiant viešąsias paslaugas, tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos sau ar kitam asmeniui: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas. Kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.
Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas	Administracinis nusižengimas, darbo pareigų pažeidimas ar darbo nusižengimas, padaromas piktnaudžiaujant įgaliojimais, tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos sau ar kitam asmeniui, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.
Pasitikėjimo linija	Informacijos apie pažeidimus Bendrovėje vidinis teikimo kanalas.
Pažeidimas	Bendrovėje galbūt rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas ar darbo pareigų pažeidimas, taip pat šiurkštus privalomų profesinės etikos normų pažeidimas ar kitas grėsmę viešajam interesui keliantis arba jį pažeidžiantis teisės pažeidimas, apie kuriuos asmuo sužino iš savo turimų ar turėtų darbo arba sutartinių santykių su Bendrove.
Privatūs interesai	Deklaruojančio asmens (ar jam artimo asmens) suinteresuotumas asmenine turtine ar neturtine nauda, deklaruojančio asmens (ar jam artimo asmens) moralinė skola, moralinis įsipareigojimas ar kitas panašaus pobūdžio interesas deklaruojančiam asmeniui atliekant darbinės pareigas.
Stropus patikrinimas	Procesas, kurio metu siekiama išsamiau įvertinti korupcijos rizikos veiksnius, susijusius su Bendrovės veikla, konkrečiais sandoriais, projektais, kontrahentais ir kandidatais / Bendrovės darbuotojais.
Teisės aktų ar jų projektų antikorupcinis vertinimas	Esamo ir (ar) numatomo teisinio reguliavimo vertinimas antikorupciniu požiūriu ir teisinio reguliavimo trūkumų, galinčių sudaryti prielaidas korupcijai, nustatymas.
Viešieji interesai	Visuomenės suinteresuotumas, kad deklaruojantys asmenys visus sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai.

3.2. Kitos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Korupcijos prevencijos įstatyme.

IV. PAGRINDINIAI POLITIKOS PRINCIPAI IR ĮSIPAREIGOJIMAI

4.1. Pagrindiniai *Politikos* principai:

4.1.1. **Teisėtumas.** Bendrovėje korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų bei užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą.

4.1.2. **Nulinė tolerancija korupcijai ir atsakomybės neišvengiamumas.** Bendrovėje netoleruojama jokios korupcijos pasireiškimo formos. Kiekvienas Bendrovės darbuotojas, padaręs korupcinio pobūdžio veiką, neatsižvelgiant į einamas pareigas, atliekamas darbo pareigas, nuopelnus Bendrovei, atsako teisės aktų nustatyta tvarka. Kai pažeidimas turi neteisėtos veikos požymių, apie tai visada pranešama kompetentingoms institucijoms.

4.1.3. **Visuotinio privalomumo.** Korupcijos prevencijos subjektai yra visi asmenys. Tai reiškia:

4.1.3.1. visi Bendrovės darbuotojai įsipareigoja laikytis šioje Politikoje nustatytų principų ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių, vengti bet kokių korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų, o jiems patikėtas funkcijas vykdyti sąžiningai ir skaidriai;

4.1.3.2. asmeninį vadovų pavyzdį. Tai yra esminis nepakantumo korupcijai kultūros Bendrovėje formavimo veiksnys. Bendrovės vadovams yra taikomi aukštesni etikos ir skaidrumo reikalavimai nei kitiems darbuotojams. Bendrovės vadovai aktyviai dalyvauja korupcijos prevencijos veikloje, savo asmeniniu pavyzdžiui demonstruoja tinkamą elgesį, kuris nekelia abejonių darbuotojams ir visuomenei, bei rūpinasi Bendrovės interesais ir reputacija.

4.1.4. **Nuolatinumo.** Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo rezultatus, vertinant jų veiksmingumą bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo Bendrovės vadovybei.

4.1.5. **Proporcingos korupcijos prevencijos veiklos.** Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo kontrolės priemonės, skirtos mažinti korupcijos rizikas, kuriamos ir diegiamos, atsižvelgiant į nustatytą korupcijos rizikų lygį, siekiant kuo mažesnės administracinės naštos.

4.1.6. **Skaidrumo ir viešumo.** Bendrovėje korupcijos prevencijos veikla yra vieša ir suprantama, atvira visuomenei. Bendrovės veikla ir strateginiai tikslai yra skaidrūs, o pagrindiniai veiklos dokumentai, kiek tai neprieštarauja teisės aktų reikalavimams, yra viešai prieinami.

4.1.7. **Darbuotojų įtraukimo.** Darbuotojai nuolat informuojami apie Bendrovėje įgyvendinamą Politiką, skatinami prisidėti prie antikorupcinės aplinkos kūrimo ir įtraukiami į korupcijai atsparios aplinkos kontrolės priemonių įgyvendinimą.

4.1.8. **Sąžiningumo ir nešališkumo.** Bendrovės darbuotojai privalo visuomet vengti interesų konfliktų. Susidarius aplinkybėms, galinčioms sukelti darbuotojo ir Bendrovės interesų konfliktą, darbuotojas turi nusišalinti nuo dalyvavimo rengiant, svarstant ar priimant sprendimus ir apie tai informuoti atsakingus asmenis Bendrovėje nustatyta tvarka.

4.1.9. **Asmens teisių apsaugos.** Bendrovėje korupcijos prevencijos veikla vykdoma užtikrinant teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugant asmenų teises ir teisėtus interesus, vadovaujantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimais.

4.2. Bendrovė viešai deklaruoja, kad draudžia ir netoleruoja bet kokios formos korupcijos ir jos pasireiškimo formų, todėl **įsipareigoja:**

4.2.1. **Nesitaikstyti su bet kokios formos korupcija.** Bendrovė draudžia ir netoleruoja kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, nepotizmo, neteisėtų išankstinių susitarimų, piktnaudžiavimo turimais įgaliojimais, nesąžiningos tarpusavio veiklos, taip pat tokios veiklos su klientais, veiklos partneriais, Lietuvos ar užsienio valstybių institucijomis, organizacijomis ar kitais asmenimis ir kitų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų bei korupcijos pasireiškimo formų. Darbuotojai negali nei tiesiogiai, nei netiesiogiai siūlyti, duoti kyšių, taip pat neturi teisės tokių kyšių priimti ar jų prašyti, o jų elgesys neturi kelti abejonių, kad buvo elgiamasi priešingai.

4.2.2. **Neteikti ir nepriimti jokių dovanų ar paslaugų, kurios neatitinka tarptautinio protokolo, tradicijų, nėra skirtos reprezentacijai ar yra nepriimtinos pagal teisės aktus.** Bendrovė prisideda prie atsakingo verslo, kurio vienas iš siekių yra didinti visuomenės pasitikėjimą valstybės sektoriaus atstovais bei jų priimamais sprendimais, puoselėjimo, todėl nepriima ir neteikia dovanų, kurios yra nepriimtinos pagal teisės aktus. Visus dovanų teikimo, gavimo ir atsisakymo

atvejus registruoja Dovanų registre, o kilus įtarimų dėl dovanos informuoja darbuotoją, vykdančią antikorupcinės atitikties funkciją.

4.2.3. **Nefinansuoti ir kitais būdais neremti politikų, politinių partijų ar jų atstovų, rinkiminių kampanijų, politikų vardu įsteigtų fondų** ir susilaikyti nuo tiesioginių ar netiesioginių įtakų formų politikams ar politinėms partijoms ar su jais susijusiems asmenims. Bendrovė nedalyvauja politinėje veikloje, neremia ir negauna jokios paramos iš politinių partijų, organizacijų ar kitaip politikoje dalyvaujančių asmenų. Bendrovė neriboja darbuotojų asmeninės iniciatyvos dalyvauti politinėje veikloje, tačiau darbuotojų asmeniniai veiksmai turi būti aiškiai atskirti ir nesiejami su Bendrovės veikla, pozicija ir atsakomybe.

4.2.4. **Neteikti paramos.** Bendrovė neteikia paramos nei fiziniams, nei juridiniams asmenims, išskyrus paramą darbuotojams, susijusiems su darbo santykiais, kolektyvinėje sutartyje numatytais atvejais ir tvarka. Paramos teikimas suinteresuotosioms šalims galimas tik tais atvejais, jei yra patvirtintos ir su Bendrovės akcininku suderintos Paramos teikimo taisyklės, kurios skelbiamos Bendrovės interneto svetainėje.

4.2.5. **Skaidriai vykdyti visus pirkimus ir pardavimus:**

4.2.5.1. **Viešieji pirkimai.** Bendrovės viešieji pirkimai vykdomi laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų ir nustatytų viešųjų pirkimų procedūrų.

4.2.5.2. **Nekilnojamojo turto sandoriai.** Bendrovės nekilnojamojo turto sandoriai vykdomi viešai, išskyrus Bendrovės vidaus teisės aktuose nustatytus atvejus. Bendrovė neperleidžia nekilnojamojo turto Bendrovės darbuotojams, Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams ar su jais susijusiems asmenims.

4.2.5.3. **Kilnojamojo turto sandoriai.** Kilnojamojo turto pardavimas (išskyrus nekilnojamojo turto) organizuojamas tokia tvarka, kuri užtikrintų vienodas sąlygas, teises ir prienamumą tiek tretiesiems asmenims, tiek Bendrovės darbuotojams. Bendrovės darbuotojai ir su jais susiję asmenys parduodamo kilnojamojo turto pirkime gali dalyvauti tik tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir bet kokie kiti asmenys. Bet kokie galimi interesų konfliktai deklaruojami ir jų privaloma vengti (pvz., darbuotojo funkcijos tiesiogiai susijusios su Bendrovės turto pardavimu / vertės nustatymu ir pan.). Jei darbuotojui nėra privalomas privačių interesų deklaravimas, apie interesų konflikto situaciją privaloma pranešti tiesioginiam vadovui ir darbuotojui, vykdančiam antikorupcinės atitikties funkciją.

4.2.5.4. **Mažmeninė prekyba.** Bendrovė nesudaro sandorių su Bendrovės darbuotojais, Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariais ar su jais susijusiems asmenimis.

4.2.6. **Laikytis teisės aktų reikalavimų ir Bendrovėje taikomos antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų.** Bendrovė laikosi konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir netoleruoja veiksmų, kurie apriboja sąžiningą konkurenciją, nesudaro susitarimų, kurie gali turėti įtakos kainoms, sandorių sąlygoms, veiklų strategijoms, dalyvavimui, nedalyvavimui konkursuose.

4.2.7. **Vengti interesų konfliktų.** Privačius interesus deklaruojantys darbuotojai atvirai ir sąžiningai atskleidžia informaciją apie savo privačius interesus, užpildydami ir laiku atnaujindami interesų deklaracijas bei iš anksto informuodami apie galimą interesų konfliktą. Bendrovės darbuotojai nedalyvauja priimant ir vykdančią sprendimus, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas. Bendrovės darbuotojai sprendimus priimama nešališkai ir objektyviai be išankstinio nusistatymo ir asmeniškumo, atsižvelgdami į faktus ir duomenimis pagrįstą informaciją.

4.2.8. **Skatinti darbuotojus ir kitas suinteresuotąsias šalis pranešti apie bet kokius pastebėtus ar įtariamus buvusius, esamus ar būsimus pažeidimus Bendrovėje įdiegtu vidiniu pranešimų kanalu „Pasitikėjimo linija“.** Bendrovė tiria visus pateiktus pranešimus, saugo juos pateikusių asmenų konfidencialumą ir nedaro jiems neigiamo poveikio. Pranešimą pateikusiam asmeniui neatsiranda jokia atsakomybė dėl garbės ir orumo įžeidimo, dėl šmeižto, jeigu teikdamas informaciją apie pažeidimą jis pagrįstai manė, kad teikia teisingą informaciją, šios nuostatos galioja ir tais atvejais, jei po atlikto tyrimo paaiškėja, kad pateikta informacija nepasitvirtino. Pranešimai neperduodami nagrinėti tam padaliniiui ar darbuotojui, dėl kurių veiksmų buvo išreikštas susirūpinimas. Nustačiusi neteisėtos veikos požymius, Bendrovė apie tai praneša kompetentingoms institucijoms.

4.2.9. **Nuolat gerinti antikorupcinę vadybos sistemą.** Bendrovės vadovybė, atsižvelgdama į antikorupcinės vadybos sistemos vertinamosios analizės rezultatus ir pateiktus siūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo, skiria pakankamai išteklių ir tinkamai

paskirstyto funkcijas būtinas efektyviam ir rezultatyviam antikorupcinės vadybos sistemos įgyvendinimui.

V. POLITIKOS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR KONTROLĖ

5.1. Politikos nuostatų įgyvendinimas detalizuojamas kitose Bendrovės dokumentuose, kuriuos rengia ir tvirtina Lietuvos pašto generalinis direktorius.

5.2. Už politikos rengimą ir atnaujinimą laiku atsakingas Saugos ir prevencijos departamentas.

5.3. Politiką tvirtina Bendrovės valdyba.

5.4. Politika yra peržiūrima ir atnaujinama pagal poreikį, bet ne rečiau nei kas dvejus metus.

5.5. Politika taikoma visiems Bendrovės padaliniams.

5.6. Ši politika skelbiama Bendrovės intranete ir yra prieinama visiems Bendrovės darbuotojams.

5.7. Padalinių, kurių darbuotojai savo veikloje turi vadovautis šia politika, vadovai atsakingi už pavaldinių supažindinimą su šia politika.